

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ในปี พ.ศ.2519 ราษฎรในเขตอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ร้องเรียนผ่านสภาผู้แทนราษฎร ว่าขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งและฝนทิ้งช่วง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2520 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และได้มีพระราชวินิจฉัยว่า “สมควรจะริบดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำปีนี้ โดยเร่งด่วน เนื่องจากจะใช้ค่าลงทุนทั้งโครงการเพียงประมาณ 225 ล้านบาท สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกทั้งสองฝั่งแม่น้ำป้อนจนจรดแม่น้ำยม ในเขตอำเภอเชียงม่วน ได้ประมาณ 45,000 ไร่ ตลอดปี และยังมีน้ำเหลือส่งให้กับการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตโครงการชลประทานแม่ยมได้อีกประมาณ 50,000 ไร่ ด้วย” กรมชลประทานจึงได้เริ่มพิจารณาโครงการ โดยจัดทำรายงานเบื้องต้นในเดือนธันวาคม พ.ศ.2520 และในปี พ.ศ.2551 ได้จัดส่งรายงานการศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา (เริ่มทำการศึกษา รายงานผลกระทบฯ ปี พ.ศ.2542 - 2544) ปี พ.ศ.2554 เกิดมหาอุทกภัย รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดหาแหล่งเก็บกักน้ำในลุ่มน้ำตอนบน กรมชลประทานจึงได้ศึกษาทบทวนการเพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำ โดยว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาจัดทำเมื่อกรกฎาคม 2555 และรายงานแล้วเสร็จเดือนกรกฎาคม 2556 วันที่ 11 มีนาคม 2557 คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) เห็นชอบรายงานโครงการศึกษาทบทวนเพื่อเพิ่มศักยภาพการเก็บกักน้ำโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา วันที่ 17 ธันวาคม 2557 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) มีมติเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา วันที่ 20 เมษายน 2558 คณะรัฐมนตรีรับทราบมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) วันที่ 12 พฤษภาคม 2558 คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ให้ความเห็นชอบการดำเนินการโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา และวันที่ 3 พฤศจิกายน 2558 คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เปิดโครงการพร้อมผ่อนผันการใช้พื้นที่คุณภาพชั้น 1 เอ จำนวน 21 ไร่

ตามมติคณะรัฐมนตรีลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2558 อนุมัติในหลักการโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา และให้กรมชลประทาน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด และต้องเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม จึงเป็นที่มาของการจัดทำรายงานฉบับนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงาน

1. ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกัน แก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
2. ติดตามการดำเนินงานก่อสร้างโครงการให้เป็นไปตามมาตรการที่ระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3. เพื่อรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไปยังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาการเพิ่มศักยภาพในการเก็บกักน้ำของอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริที่เคยศึกษาไว้เมื่อปี 2544 ให้สามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มมากขึ้น

2. เพื่อส่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร รวมถึงการอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง

3. เพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมด้านท้ายน้ำในฤดูฝน

1.4 สรุปลักษณะโครงการ

ที่ตั้งห้วงงานและขอบเขตพื้นที่โครงการ

ห้วงงานโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านปิน ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ที่พิกัด 47 QPA 408-915 จากแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 ของกรมแผนที่ทหาร แผนที่ระวาง 5046-I ลำดับชุด L7018 (WGS 84) หรือที่พิกัด Latitude $18^{\circ}-54'-33$ เหนือ Longitude $100^{\circ}-20'-25$ ตะวันออก ดังแสดงที่ตั้งห้วงงานโครงการและขอบเขตพื้นที่โครงการในรูปที่ 1.4-1

พื้นที่ลุ่มน้ำ

พื้นที่รับน้ำลงอ่างเก็บน้ำ : 570 ตารางกิโลเมตร

ความยาวลำน้ำป้ทั้งหมด : 66 กิโลเมตร

ความยาวลำน้ำน้ำป้ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงห้วงงานเขื่อน : 51 กิโลเมตร

ลักษณะอ่างเก็บน้ำ

ระดับน้ำสูงสุด : +321.000 ม.รทก.

ระดับน้ำเก็บกัก : +320.000 ม.รทก.

ระดับน้ำต่ำสุด : +285.000 ม.รทก.

ระดับท้องน้ำ : +274.000 ม.รทก.

ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด : 96.00 ล้านลูกบาศก์เมตร

ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก : 90.50 ล้านลูกบาศก์เมตร

ความจุที่ระดับน้ำต่ำสุด : 1.70 ล้านลูกบาศก์เมตร

ความจุน้ำใช้การ : 88.80 ล้านลูกบาศก์เมตร

พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับน้ำสูงสุด : 3,741 ไร่

พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับน้ำเก็บกัก : 3,626 ไร่

พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับน้ำต่ำสุด : 260 ไร่

เขื่อน

ชนิดของเขื่อน : RCC (Roller Compacted Concrete)

ระดับสันเขื่อน : +330.00 ม.รทก.

ความกว้างสันเขื่อน : 8.00 เมตร

ความยาวสันเขื่อน : 810.00 เมตร

ความสูงของเขื่อน : 56.00 เมตร

ระบบส่งน้ำ

เป็นระบบท่อส่งน้ำความยาวรวม : 75 กิโลเมตร

อาคารระบายน้ำล้น (Spillway)

ชนิดอาคาร	: Gated Spillway
ขนาดบาน กว้าง × สูง	: 7.60 × 7.00 จำนวน 4 บาน
ระดับสันอาคาร	: +315.00 ม.รทก.
ปริมาณน้ำไหลผ่านสูงสุดรอบ 1,000 ปี	: 1,343.14 ลูกบาศก์เมตร/วินาที

อาคารระบายน้ำลงลำน้ำเดิม

ชนิดอาคาร	: ท่อ Steel Liner
ขนาดท่อ \varnothing 1.80 เมตร	: 2 ท่อ
ส่งน้ำให้กับระบบชลประทานฝายน้ำขึ้นเดิม	: 3,000 ไร่

อาคารท่อน้ำเข้าระบบชลประทาน

ชนิดอาคาร	: ท่อ Steel Liner
ขนาดท่อ \varnothing 1.80 เมตร	: 1 ท่อ
ส่งน้ำให้กับระบบท่อน้ำชลประทาน	: 25,000 ไร่

อาคารส่งท่อน้ำเข้าโรงไฟฟ้าพลังน้ำ

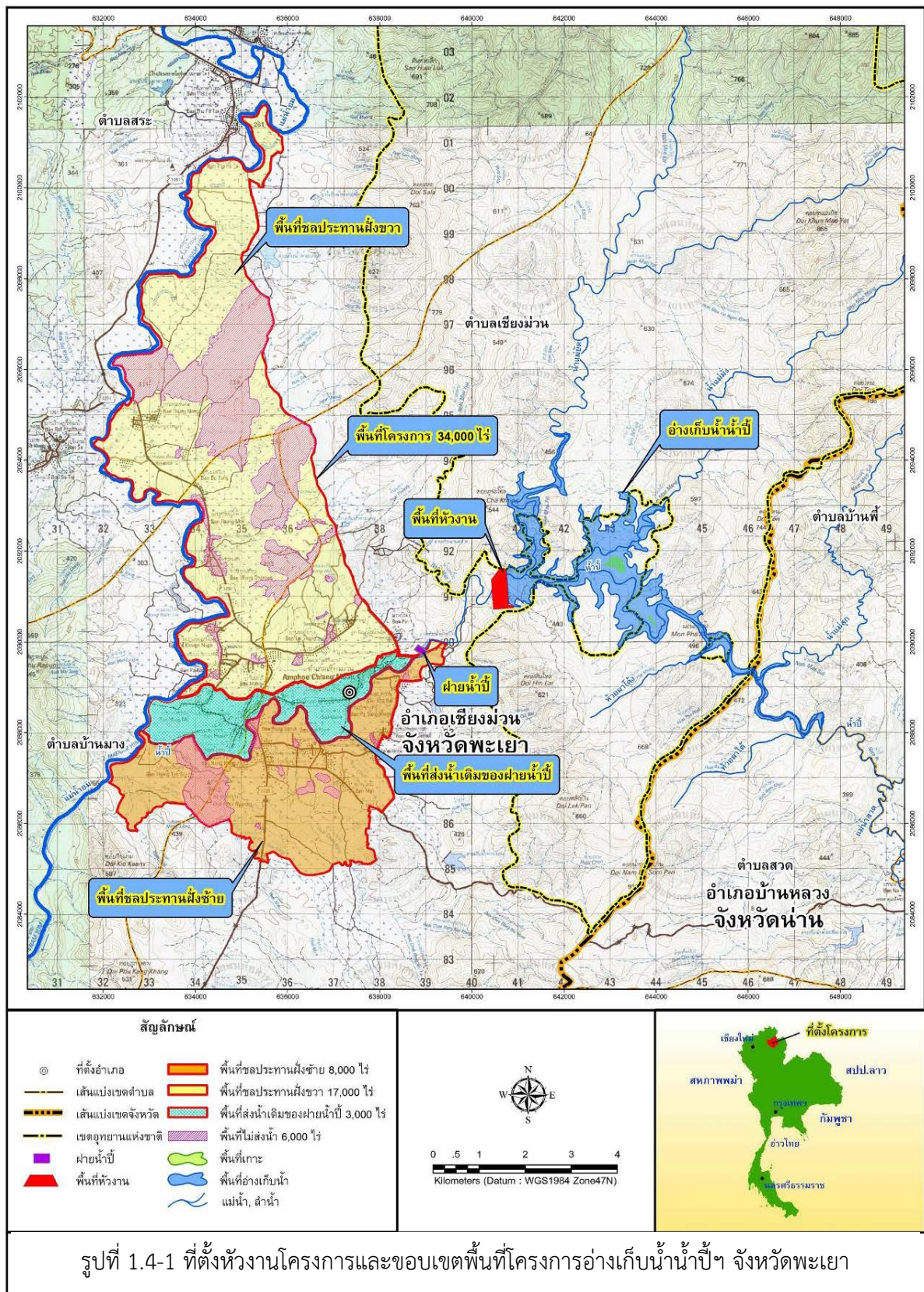
ชนิดอาคาร	: ท่อ Steel Liner
ขนาดท่อ \varnothing 1.50 เมตร	: 1 ท่อ
สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้	: 6.48 ล้านหน่วย/ปี

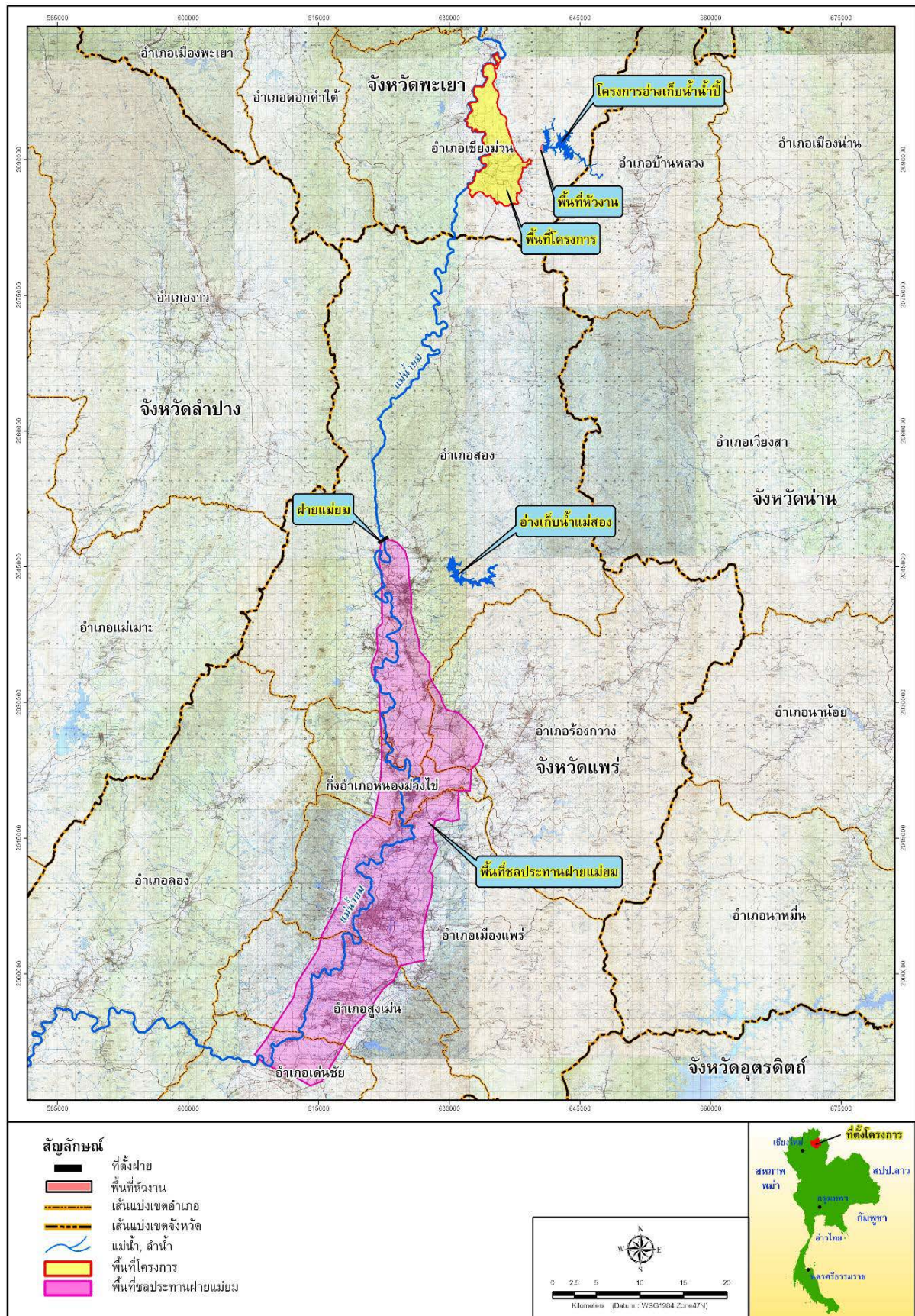
ถนนทางเข้าห้วยงาน

ถนนเข้าห้วยงานโครงการ ความยาวทั้งสิ้น	: 7.5 กิโลเมตร
---------------------------------------	----------------

1.5 ประโยชน์ของโครงการ

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านปิน ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา มีความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก 90.50 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่อำเภอเชียงม่วน ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคและส่งน้ำเพื่อการชลประทาน โดยส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในเขตอำเภอเชียงม่วน รวม 3 ตำบล เป็นจำนวน 34 หมู่บ้าน รวม 7,153 ครัวเรือน และสามารถส่งน้ำเพื่อการชลประทานในเขตอำเภอเชียงม่วนในฤดูฝนได้ 28,000 ไร่ และ ในฤดูแล้ง 16,800 ไร่ รวมจำนวน 20 หมู่บ้าน 4,715 ครัวเรือน นอกจากนี้ยังสามารถจัดสรรน้ำให้กับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ยมในเขตจังหวัดแพร่เฉพาะในช่วงฤดูแล้งได้อีกประมาณ 35,000 ไร่

1.6 การจัดหาที่ดิน

ที่ดินทั้งโครงการ จำนวน 2,598 แปลง จ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินแล้ว จำนวน 2,256 แปลง คิดเป็น 86.84 % (ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤษภาคม 2566)

1.7 การขออนุญาตใช้พื้นที่จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

1. ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยม เนื้อที่ 2,546 ไร่ คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ 9/2559 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2559 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุมัติเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 ให้กรมชลประทานเข้าใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยม เพื่อก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา

2. ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาว-ป่าน้ำสวด เนื้อที่ 230 ไร่ ปัจจุบันกรมป่าไม้ได้ออกประกาศอนุญาตให้เข้าใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ประกาศ ณ วันที่ 6 มีนาคม 2561

3. อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง จังหวัดพะเยา เนื้อที่ 1,380 ไร่ คณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือลงวันที่ 27 ธันวาคม 2562 ถึงกรมอุทยานฯ ขอคืนเรื่องดังกล่าวเพื่อขอให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 ตามมาตรา 6 7 และ 8 สรุปว่าแผนที่แสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติต้องจัดทำความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับชุมชนที่เกี่ยวข้อง ด้วยระบบภูมิสารสนเทศและให้มีการรับฟังประชาชน เพื่อประกอบการพิจารณา

- อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง จังหวัดพะเยา จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติดอยภูนางบางส่วน เพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2565

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ส่งร่างพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนอุทยานแห่งชาติบริเวณที่ดินป่าแม่ยม ป่าแม่ร่องซุย และป่าแม่ต้า และแผนที่แนบท้าย เสนอกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566 พิจารณาก่อนเสนอรองนายกรัฐมนตรีเพื่อลงนาม

- คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนอุทยานแห่งชาติบริเวณที่ดินป่าแม่ยม ป่าแม่ร่องซุย และป่าแม่ต้า บางส่วน เพื่อก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566

1.8 แผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.8-1 แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงาน															
งาน	เวลา (ปี)	ปีงบประมาณ													
		59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
เตรียมการก่อนก่อสร้าง	1	↔													
ก่อสร้างเขื่อน หัวงานและอาคาร	9		←												
ก่อสร้างส่วนประกอบอื่น (ถนนเข้าหัวงาน อาคารที่ ทำการ บ้านพัก ขยายเขต ไฟฟ้า ฯลฯ)	6	←													
งานก่อสร้างระบบ ชลประทาน	8		←												
แผนงาน EIMP	15	←													

1.9 การดำเนินการด้านการก่อสร้าง

ระยะเวลาโครงการ 6 ปี (2559 - 2564) ขยายเป็น 10 ปี (2559-2568) ความก้าวหน้าการก่อสร้างทั้งโครงการแผนงาน 38.070 % ผลงานสะสม 39.174 % เร็วกว่าแผน 1.104 (ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม 2566)

1. งานจ้างก่อสร้างเขื่อนหัวงานและอาคารประกอบ พร้อมส่วนประกอบอื่นผู้รับจ้างบริษัท สยามพันธวิวัฒนา จำกัด (มหาชน) สัญญาเลขที่ กจ.32/2560 (สพด.) ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2560 อายุสัญญา 1,080 วัน (1 มิถุนายน 2560 – 15 พฤษภาคม 2563) ผลงานสะสม 20.659 % ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2563 ค่าต่ำกว่าแผนคิดเป็น 79.941 % เนื่องจากผู้รับจ้างจัดส่งเครื่องจักร เครื่องมือ และบุคลากร เข้าปฏิบัติงานก่อสร้างไม่สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ จึงได้บอกเลิกสัญญาจ้างแล้ว เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2563

กรมชลประทานได้ดำเนินการประกวดราคาเพื่อหา ผู้รับจ้างรายใหม่เพื่อดำเนินการก่อสร้างดังกล่าว และได้ว่าจ้าง บริษัท กรุงธนเอนิเนียร จำกัด เป็นผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้าง ตามสัญญาเลขที่ กจ.31/2565 (สพด.) ลงวันที่ 26 กันยายน 2565 วงเงินสัญญา 2,200,000,000 บาท อายุสัญญา 900 วัน เริ่มอายุสัญญาวันที่ 28 กันยายน 2565 สิ้นสุดอายุสัญญาวันที่ 15 มีนาคม 2568 ผลงานสะสม 6.368 % ค่าต่ำกว่าแผนคิดเป็น 0.845% (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2566)

2. งานด้านการสำรวจ – ออกแบบ

- หัวเขื่อนและอาคารประกอบ ออกแบบแล้วเสร็จ
- ระบบชลประทาน
 - งานสำรวจคลองชลประทาน สำร็จแล้วเสร็จ
 - งานออกแบบระบบชลประทาน ผังซ้ายออกแบบเสร็จแล้ว ผังขวาออกแบบแล้วเสร็จบางส่วน

3. งานก่อสร้างระบบชลประทาน

- ฝ่ายน้ำปีเดิม 3,000 ไร่ แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2564
- ระบบส่งน้ำฝั่งซ้าย 8,000 ไร่อยู่ระหว่างจัดซื้อที่ดิน (แผนการก่อสร้างปี 2567)
- ระบบส่งน้ำฝั่งขวา 17,000 ไร่ อยู่ระหว่างจัดซื้อที่ดิน (แผนการก่อสร้างปี 2568)

1.10 การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาโครงการอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลด้านบวก

1. โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จะทำให้มีปริมาณน้ำต้นทุนในลุ่มน้ำน้ำป้อนเพิ่มขึ้น โดยมีความจุระดับน้ำสูงสุด 96.00 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้เป็นน้ำเพื่อการเกษตรกรรม น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการประมงน้ำจืด เป็นต้น
2. โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทานของโครงการบริเวณ อ.เชียงม่วน จำนวน 28,000 ไร่ และพื้นที่ชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ยม อ.สอง จ.แพร่ จำนวน 35,000 ไร่ (ส่งน้ำแต่เฉพาะฤดูแล้งเท่านั้น) รวมทั้งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ครอบครัว 7,153 ครัวเรือน 34 หมู่บ้าน ใน 3 ตำบลของอำเภอเชียงม่วน คือ ตำบลเชียงม่วน ตำบลบ้านม่วง และตำบลสระ จ.พะเยา
3. การกักเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริจะทำให้มีน้ำต้นทุนเพื่อหล่อเลี้ยงระบบนิเวศท้ายน้ำ ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของทรัพยากรประมงในบริเวณเหนือเขื่อน ซึ่งอาจทำให้ค่าผลผลิตของสัตว์น้ำที่มีมูลค่าได้
4. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินด้านการเกษตรกรรม (Cropping Intensity: CI) ในกรณีที่ไม่มีโครงการมีประสิทธิภาพการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรร้อยละ 106.43 เมื่อมีโครงการประสิทธิภาพการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 190.00
5. การเพิ่มรายได้ของเกษตรกร การพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกของราษฎร 7,520 ครัวเรือน ใน 34 หมู่บ้าน ของอำเภอเชียงม่วน ซึ่งเกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในฤดูฝน และเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกรวมทั้งผลผลิตพืชฤดูแล้ง นอกจากนี้ยังสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกของเกษตรกรประมาณ 1,500 ครัวเรือน ในพื้นที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ยมในฤดูแล้งด้วย
6. ทรัพยากรดิน ทำให้คุณสมบัติของดินโดยรอบอ่างเก็บน้ำและในพื้นที่ชลประทานมีความชุ่มชื้นเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในฤดูแล้ง เหมาะสำหรับการเจริญเติบโตของพืชพรรณธรรมชาติ รวมทั้งพืชเกษตรกรรมในพื้นที่ชลประทาน
7. ทรัพยากรสัตว์ป่าจะได้ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำโดยเป็นแหล่งน้ำและแหล่งอาหาร
8. เศรษฐกิจและสังคม ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์ทางตรงจากอ่างเก็บน้ำในด้านการมีน้ำใช้เพื่อการชลประทานและการอุปโภคบริโภคสำหรับประชาชน
9. สาธารณสุขและภาวะโภชนาการ ประชาชนในพื้นที่ชลประทานและพื้นที่โครงการจะมีแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการทำความสะอาด ทำให้สภาพทางสาธารณสุขและภาวะโภชนาการมีแนวโน้มที่ดีขึ้น
10. การท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจ อ่างเก็บน้ำจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอ เชียงม่วน ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว และทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ผลด้านลบ

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศและรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน การก่อสร้างโครงการจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศในปัจจุบันจากหุบเขากลายเป็นห้วยงานและอ่างเก็บน้ำจำนวน 3,921 ไร่ (พื้นที่ห้วยงาน 180 ไร่ พื้นที่อ่างเก็บน้ำ 3,741 ไร่)

2. คุณภาพน้ำผิวดินและนิเวศวิทยาทางน้ำ กิจกรรมการก่อสร้างจะมีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดิน โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของตะกอนดินในน้ำ ความขุ่น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อนิเวศวิทยาทางน้ำในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ก่อสร้าง แต่ผลกระทบดังกล่าวจะเกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้างเท่านั้น

3. ผลกระทบต่ออุทยานแห่งชาติดอยภูนาง การก่อสร้างโครงการจะมีผลกระทบต่อพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติดอยภูนาง ประมาณ 1,380 ไร่ (คิดเป็นร้อยละ 0.26 ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนางทั้งหมด)

4. ผลกระทบต่อป่าไม้ โดยสูญเสียเศรษฐกิจป่าจำนวน 2,776 ไร่ แบ่งเป็นป่าแม่ยม 2,546 ไร่ ป่าน้ำยาว-ป่าน้ำสวด 230 ไร่ เป็นมูลค่าประมาณ 72.66 ล้านบาท สูญเสียธาตุอาหารในป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง ประมาณ 2.86 ล้านบาทต่อปี สูญเสียธาตุอาหารในดินในพื้นที่ป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรังคิดเป็นมูลค่าธาตุอาหารประมาณ 312 ล้านบาท

5. การขุดเซยที่ดินและทรัพย์สิน การก่อสร้างโครงการจะมีประชาชนที่ได้รับผลกระทบรวม 175 ราย มีพื้นที่ต้องถูกขุดเซยทั้งสิ้น 496 ไร่ มูลค่าการขุดเซยที่ดินและทรัพย์สินประมาณ 54 ล้านบาท

1.11 สรุปแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้า ทำให้ทราบถึงผลกระทบด้านบวกและด้านลบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการทั้งในระยะก่อนก่อสร้างโครงการ ระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ ดังนั้นจึงได้มีการเตรียมแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Mitigation Plans: EIMP) เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบหรือเป็นการลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการ ให้อยู่ในระดับไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ และให้อยู่ในระดับที่ประชาชนยอมรับได้ รวมทั้งได้จัดเตรียมแผนส่งเสริมผลประโยชน์ต่าง ๆ ของโครงการให้เพิ่มพูนมากขึ้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม 23 แผนงาน และแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม 12 แผนงาน รวมทั้งสิ้น 35 แผนงาน ระยะเวลา 15 ปี รวมงบประมาณทั้งสิ้น 233,923,000 ล้านบาท แสดงในตารางที่ 1.12-1

แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้า จังหวัดพะเยา ในช่วงระยะเวลาต่างๆ มีดังนี้

1. แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(1) แผนปฏิบัติการในระยะก่อนการก่อสร้าง ประกอบด้วย 3 แผน คือ

- 1) แผนการเตรียมการก่อนการก่อสร้าง
- 2) แผนการประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 3) แผนการสำรวจและจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สิน

(2) แผนปฏิบัติการในระยะก่อสร้าง ประกอบด้วย 14 แผน คือ

- 1) แผนการทำให้ไม่ออกจากพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้า
- 2) แผนการปลูกป่าทดแทนและดูแลรักษา
- 3) แผนการสร้างหน่วยพิทักษ์อุทยานเพื่องานป้องกันรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า
- 4) แผนการผลักดันและเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ก่อสร้าง
- 5) แผนการก่อสร้างหน่วยป้องกันและรักษาป่า

- 6) แผนการบริหารการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ
- 7) แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 8) แผนการเฝ้าระวังโรคติดต่อมาโดยแมลงและจัดการพาหะนำโรคแบบผสมผสาน
- 9) แผนการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมผลกระทบต่อสุขภาพด้านโรคหนองพยาธิ
- 10) แผนการสร้างการเรียนรู้ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการติดตามตรวจสอบผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ จังหวัดพะเยา

- 11) แผนการเฝ้าระวังป้องกันความเสี่ยงจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 12) แผนการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายภาคประชาชนด้านโภชนาการ
 - 13) แผนการปรับปรุงพื้นผิวถนนเข้าห้วงงานเขื่อน
 - 14) แผนการฟื้นฟูและจัดภูมิทัศน์บริเวณห้วงงานเขื่อนเพื่อการท่องเที่ยว
- (3) แผนปฏิบัติการในระยะดำเนินการ ประกอบด้วย 6 แผน คือ
- 1) แผนการพัฒนาและป้องกันการเสื่อมโทรมของคุณภาพดิน
 - 2) แผนการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและการประมง
 - 3) แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร
 - 4) แผนการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 5) แผนการพัฒนาชุมชนด้านทำอ่างเก็บน้ำ
 - 6) แผนการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่โครงการ

2. แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยแผนต่างๆ 12 แผน ดังนี้

- (1) แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพภูมิอากาศและอุตุนิยมวิทยา
- (2) แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน
- (3) แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำผิวดิน
- (4) แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำใต้ดิน
- (5) แผนการติดตามตรวจสอบด้านทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน
- (6) แผนการติดตามตรวจสอบด้านการกักเซาะและการตกตะกอน
- (7) แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง
- (8) แผนการติดตามตรวจสอบด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- (9) แผนการติดตามตรวจสอบด้านการเกษตรกรรม
- (10) แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคม
- (11) แผนการติดตามตรวจสอบด้านการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ
- (12) แผนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 1.11-1 สรุปงบประมาณและแผนการเงินในการดำเนินงานแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา

แผนงาน	ระยะก่อสร้าง	ระยะก่อสร้าง												ระยะดำเนินการ														งบรวมตาม ครม. (ล้านบาท)	งบรวมตามพรบ. + เครื่องมือ (ล้านบาท)	งบที่โอนจัดจริง ปี ... - 2566 (ล้านบาท)	หน่วยงาน			
	59	60			61			62			63			64			65			66			67	68	69	70	71					72	73	
	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	พรบ.	โอนจริง	ครม.	ครม.	ครม.	ครม.	ครม.					ครม.		
1. แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม																																		
1.1 แผนปฏิบัติการระยะก่อนการก่อสร้างโครงการ																																		
1) แผนการเตรียมการก่อนการก่อสร้าง																																กรมชลประทาน		
2) แผนการประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน		1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000		0.3000	0.3000				0.50000	0.50000								6.0000	4.8000	4.8000	สทญ.5 กรมชลประทาน		
3) แผนการสำรวจและจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สิน																																กรมชลประทานและคณะกรรมการชุดต่างๆตามกฎหมายกำหนด		
1.2 แผนปฏิบัติการระยะก่อสร้างโครงการ																																		
1) แผนการที่ไม่ออกจากพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำปี		4.3000	1.7599	1.7599	9.0000	10.2767	13.7234	8.5000	3.0695	2.1636											1.91426	2.39210	2.39210	5.1940	4.0280	4.0280	2.5580	1.0880		21.8000	17.0204	17.6469	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน	
2) แผนการปลูกป่าทดแทนและดูแลรักษา		12.3250	4.0000	4.0000	15.3850	15.3850	12.8894	15.1610	5.1000	5.0904	8.3740	2.8552	2.8152	8.3740	2.8152	2.8152	6.7840												91.6730	35.3627	32.8175	สำนักงานงบประมาณพระราชดำริ กรมอุทยานฯ		
" "			4.0000	4.0000							10.0610	2.0800					2.0800	2.0800		2.16000	2.16000									22.4610	14.4800	14.4800	สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 เชียงราย กรมป่าไม้	
" "												5.8500	5.8500		1.5300	1.5300		9.0736	9.0736	4.27344	4.27344									20.7270	20.7270	20.7270	สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่ กรมป่าไม้	
3) แผนการสร้างหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเพื่อรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า		4.6000			2.4000	8.2280	7.2370	0.5000	3.0789	2.380099				1.0000	1.0000														7.5000	12.3069	10.6171	อุทยานแห่งชาติดอยตุง กรมอุทยานฯ		
4) แผนการผลักดันและเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ก่อสร้าง		0.8000			0.8000	0.8000	0.49816	1.2000	0.8000	0.7180	1.2000			0.7500	0.7500		0.3500	0.3500										4.0000	2.7000	2.3162	สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานฯ			
5) แผนการก่อสร้างหน่วยป้องกันและรักษาป่า								0.5000		5.0000	4.0000			0.5000	0.3000	0.3000														6.3000	4.3000	4.3000	สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมป่า กรมป่าไม้	
6) แผนการบริหารการใช้ประโยชน์และองค์การกลุ่มใช้ชี									0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.1048	0.2000	0.6246		0.2000			0.20000	0.20000		0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	2.4000	1.2246	0.3048	ศป.พะเยา กรมชลประทาน		
7) แผนการมีการริ้วทำอาณานิคมสิ่งแวดล้อม		0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.20000	0.20000	0.20000			0.2000		0.2000	2.0000	1.4000	1.4000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา			
" "											0.2000	0.2000			0.2000	0.2000				0.20000	0.20000							0.8000	0.8000	0.8000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน			
8) แผนการมีการริ้วที่ดินโดยแบ่งและจัดการพาหนะนำโรดแบบผสมผสาน		0.3000	0.3000	0.3000	0.3000	0.3000				0.3000	0.2200			0.3000	0.2000	0.2000				0.20000	0.20000						0.3000	0.3000	1.8000	1.3000	0.9200	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่ กรมควบคุมโรค		
9) แผนการมีการริ้วป้องกันและควบคุมผลกระทบต่อสุขภาพด้านโรคหนองพยาธิ		0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000							0.5000						0.50000	0.50000	0.5000				0.5000	0.5000	3.0000	1.5000	1.5000	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่ กรมควบคุมโรค			
10) แผนการสร้างการเชื่อมโยงให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการติดตามตรวจสอบผลกระทบ		0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000					0.1000							0.1000				0.1000	1.0000	0.3000	0.3000	0.3000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา		
ต่อสุขภาพจากโครงการอ่างเก็บน้ำปี จังหวัดพะเยา																																		
11) แผนการมีการริ้วป้องกันความเสียหายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร											0.3000	0.1000	0.1000	0.3000			0.3000									0.3000		0.3000	1.8000	0.1000	0.1000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา		
12) แผนการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายภาคประชาชนด้านโภชนาการ		0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000							0.2000	0.2000	0.2000	0.2000										0.2000		0.2000	1.6000	0.6000	0.6000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา	
13) แผนการปรับปรุงพื้นที่บริเวณทางเข้าวังจั่นเขื่อน											7.5000	3.1436																	7.5000	3.1436	0.0000	0.0000	กรมชลประทาน	
14) แผนการฟื้นฟูและจัดภูมิทัศน์บริเวณวังจั่นเขื่อนเพื่อการท่องเที่ยว			0.8458	0.8458	1.0000	1.0000	1.2000	10.0000	5.0000	5.0000																			11.0000	6.8458	7.0458	สทญ.5 กรมชลประทาน		
1.3 แผนปฏิบัติการระยะดำเนินการโครงการ																																		
1) แผนการพัฒนาและป้องกันความเสี่ยงของคุณภาพดิน											0.3000	0.3000	0.3000	0.3000	0.3000	0.3000	0.3000						0.3000			0.3000		0.3000		0.3000	2.1000	0.6000	0.6000	กรมพัฒนาที่ดิน
2) แผนการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรดินน้ำและการประมง								0.3000	0.3000		0.3000			0.3000			0.3000						0.3000			0.3000		0.3000		0.3000	2.4000	0.3000	0.0000	กรมประมง
3) แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร								0.5000	0.5000	0.1325	0.5000	0.5000	0.5000	1.1500	0.2000	0.2000	1.1500			1.1500	0.20000	0.20000	1.1500	1.1500	1.1500	1.1500	1.1500	1.1500	1.1500	12.5000	1.4000	1.0325	กรมส่งเสริมการเกษตร	
4) แผนการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว											1.0000			1.0000			1.0000													3.0000	0.0000	0.0000	0.0000	กรมการท่องเที่ยว
5) แผนการพัฒนาชุมชนด้านท้ายอ่างเก็บน้ำ					0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000		0.5000	0.5000													1.5000	2.0000	2.0000	0.0000	0.0000	
6) แผนการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่โครงการ		0.7500	0.5000	0.5000	0.7500	0.4560	0.4560	0.7500	0.7500	0.7500	0.7500	0.5000	0.5000																3.0000	2.2060	2.2060	0.0000	0.0000	
รวมแผนแก้ไข	0.0000	25.0750	13.4057	13.4057	32.1350	39.4457	38.5040	38.9110	35.9594	24.5346	22.2240	19.6788	15.9000	12.9240	9.7998	9.1752	12.1240	14.3688	14.3688	8.1340	12.73980	10.62554	8.7440	5.3780	6.4780	5.0080	3.5380	1.3500	3.5500	187.5730	145.3980	126.5138		
2. แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม																																		
2.1 แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพภูมิอากาศและอุตุนิยมวิทยา		0.1000	0.1177	0.1177	0.1000	0.1177	0.6854	0.1000	0.2354	0.0680	0.3500	0.0680	0.0680	0.1000	0.1280	0.1280	0.1000	0.0680	0.0680	0.1000	0.06800	0.06800	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	1.6500	0.8028	1.2031	สทบ. กรมชลประทาน	
2.2 แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน		0.1000	0.1300	0.1300	0.1000	0.1300	0.2135	0.1000	0.2600	0.2600	0.1000	0.2600	0.2600	0.1000	0.2600	0.2600	0.1000	0.2600	0.2600	0.1000	0.26000	0.26000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	1.4000	1.5600	1.6435	สทบ. กรมชลประทาน	
2.3 แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำผิวดิน		0.3000	0.3000	0.3000	0.3000	0.2800	0.2800	0.3000	0.2930	0.2930	0.3000	0.3600	0.3600	0.3000	0.4153	0.4153	0.3000	0.4410	0.4410	0.3000	0.3890.													